

BE-kategooria mootorsõiduki juhi ettevalmistamise õppekava

Koolitaja	Kose Koolitus MTÜ
Õppekava nimetus	BE-kategooria mootorsõiduki juhi ettevalmistamise õppekava
Õppeviis	kontaktõpe, iseseisev õpe
Koolituse liik	kursus
Liiklusteooria õppemaht	vähemalt 3 akadeemilist tundi
Sõiduõppe maht	vähemalt 2 akadeemilist tundi
Õppetöö keeled	eesti, vene
Kontrollivorm	eksam, kontrolltöö
Hindamiskriteeriumid	<p>Liiklusteooria osas on kontaktõppes ette nähtud kolm kontrolltööd, mis koosnevad 30 küsimusest. Kontrolltööd korraldatakse testide vormis. Kontrolltöö arvatakse sooritatuks, kui õigete vastuste arv on vähemalt 27.</p> <p>Koolitus lõpeb teooria- ja sõidueksamiga. Teoriaeksami lubatakse õppurit pärast kontrolltööde edukat sooritamist. Eksami temaatika vastab MKMi määruse nr 50 „Mootorsõidukijuhi eksamineerimise, talle juhtimisõiguse andmise kord ja juhiloa vormid ning nõuded eksamisõidukitele“ lisas 2 toodud temaatikale. Eksam korraldatakse testide vormis. Hindamissüsteem: sooritatud/mittesooritatud. Eksam koosneb 80 ühe õige vastusega küsimusest, millest 20 küsimust käsitlevad liiklusohutust. Eksam arvatakse sooritatuks, kui õigete vastuste arv on vähemalt 72, kusjuures liiklusohutusteemalistes küsimustes ei tohi olla üle kahe vea. Eksam kestab kuni 45 minutit.</p> <p>Sõidueksamile lubatakse õppurit pärast teoriaeksami edukat sooritamist. Sõidueksam kestab vähemalt 45 minutit. Selle käigus kontrollitakse eksamineeritava oskust sõidukit iseseisvalt, ohutult, säästlikult ja sujuvalt juhtida erineva liiklustihedusega asula- ja asulavälistel teedel. Eksamil võidakse kontrollida ka MKMi määruse nr 50 „Mootorsõidukijuhi eksamineerimise, talle juhtimisõiguse andmise kord ja juhiloa vormid ning nõuded eksamisõidukitele“ lisas 4 toodud harjutuste sooritamist. Sel juhul antakse iga harjutuse sooritamiseks kuni kaks katset ja kasutatakse nimetatud lisas toodud hindamiskriteeriumeid. Hindamissüsteem: sooritatud/mittesooritatud. Eksam arvatakse sooritatuks, kui eksamineeritava sõiduoskused on piisavad, et juhtida sõidukit kindlalt, ohutult ja iseseisvalt. Eksam lõpeb enneaegu, kui eksamineeritav tekitab liiklusohutliku olukorra või ei suuda sooritada harjutust kahe katsega.</p>
Eesmärgid	Koolituse eesmärk on anda tulevasele sõidukijuhile teadmised, oskused ja hoiakud liikluses käitumiseks kooskõlas B-kategooria mootorsõiduki juhile kehtestatud kvalifikatsiooninõuetega. Koolituse eesmärk on samuti luua eeldused juhi vastutustundliku liikluskäitumise ning ohutu, iseseisva, teisi liiklejaid arvestava ja keskkonda säästva käitumise kujunemiseks.
Sisu	Õppeained on toodud allpool. Seos MKMi määrusega nr 60 on näidatud lisas 1.
Õpiväljundid	Õpiväljundid on esitatud allpool.

Õppetöö korralduslikud alused	<p>Koolitus vastab liiklusseaduse, MKMi määruse nr 60 „Mootorsõidukijuhi ettevalmistamise tingimused ja kord ning mootorsõidukijuhi ettevalmistamise õppekavad“ ning MKMi määruse nr 54 „Nõuded mootorsõidukijuhi koolitaja õppevahenditele, õppeväljakutele ja õppesõidukitele“ nõuetele. Koolituse lõpetanu saab koolituskursuse tunnistuse.</p> <p>Liiklusteooriaõppe aineid läbitakse üldjuhul õppekavas toodud järjestuses. Teoorialoenguid korraldatakse nõuetekohases õppeklassis. Ühe teooriatunni pikkus on 45 minutit. Õppevormiks on auditoorne õppevorm, iseseisev töö ja praktikum.</p>
	<p>Iseseisva töö osakaal on individuaalne.</p> <p>Õppesõitude minimaalne maht on 30 sõidutundi, tegelik maht on individuaalne. Õppesõitu korraldatakse nõuetekohase õppesõidukiga. Ühe sõidutunni pikkus on 45 minutit. Iga õppesõidu lõpus märgib õpetaja õpingukaardile õppesõidutundide arvu ja hinnangu õpilase oskuste kohta. Hindamissüsteem: sooritatud/mittesooritatud (+/-). Õppesõitude teemad läbitakse üldjuhul õppekavas toodud järjestuses. Linnaliiklusesse lubatakse õppurit pärast õppeaine „Sõiduki käsitlemine“ läbimist. Õppeaine „Sõit individuaalprogrammi järgi“ läbimine ei ole kohustuslik. Sõiduõppe aine „Pimeda ajal sõiduki juhtimine“ toimub kas simulaatoril või tavalise sõidutunni vormis. Viimasel juhul toimub sõidutund pimeda ajal ning sõidetakse enamasti valgustamata asulavälistel teedel. Sõiduõppe ained „Algastme libedasõidu harjutuste sooritamine“ ja „Libedasõidu riskivältimise harjutuste sooritamine“ toimuvad selleks ettenähtud libedasõidu õppeväljakul.</p> <p>Sõiduõppe raames tehakse võimaluse korral koostööd juhendajaga, kellega õpilane läbib sõidupraktikat. Sel juhul koostatakse koos juhendajaga individuaalne sõidupraktika plaan, mille eesmärk on kinnistada sõiduõppe käigus omandatud sõiduoskusi.</p> <p>Jätkuõppe kaudu valmistatakse ette juhtimisõiguse taotlejaid, kes ei ole riiklikku sõidueksamit kolme korraga sooritanud. Selle eesmärk on juhi süvendatud ettevalmistamine, et tagada vajalike teadmiste ja oskuste omandamine. Juhi jätkuõpe toimub üldjuhul õppesõidu vormis, selle sisu määrab sõiduõpetaja, lähtudes sõidueksami mittesooritamise põhjustest. Jätkuõppe minimaalne maht on kaks sõidutundi.</p>
Õppematerjalide loend	<p>„Liiklusreeglid lihtsas keeles“ (J. Ess, 2019); „Nutikad testid“ (Liikluslab, 2019); „Liiklusseadus. Liiklusmärkide ja teemärgiste tähendused ning nõuded fooridele“ (EAKL, 2018); „Liiklusülesanded. Maanteeamet“ (R. Niilus, 2019)</p>
Õppekavarühm	Transporditeenused
Õpingute alustamise tingimused	Vastavalt liiklusseadusele ja MKMi määrusele nr 60 „Mootorsõidukijuhi ettevalmistamise tingimused ja kord ning mootorsõidukijuhi ettevalmistamise õppekavad“.
Kinnitatud	Õppekava on kinnitatud 01.02.2020.

MTÜ Kose Koolituse kõik koolitajad omavad nõuetekohast ettevalmistust ja on läbinud erialase täiendkoolituse (kord viie aasta jooksul). Õpetajatel on suur praktiline koolitamise kogemus.

1. ÕPPEKAVA STRUKTUUR JA ÕPPE KESTUS

Õppemahud üleminekul B-kategoorialt BE-kategooriale

Teoriaõpe	Sõiduõpe
-----------	----------

	Õppe- tunde		Sõidu- tunde
Liiklusreeglid ja käitumine liikluses		Autorongi juhtimine õppeplatsil ja autorongi koostamine	
Autorongi ehitus		Autorongi juhtimine liikluses	
Liiklusohutus			
Liiklusalased seadused ja määrused			
Minimaalne õppetundide arv	3		2
Teooria- ja sõidueksam Maanteeametis			
Juhiloa saamine			

2. ÕPPEKAVA

3. TEOORIAÕPE

3.1. Liiklusreeglid ja käitumine liikluses

3.1.1. Liiklusreeglite õppe eesmärk on:

- 3.1.1.1. kinnistada ja süvendada liiklusreeglite tundmist;
- 3.1.1.2. anda mitmesuguste liiklusolukordade analüüsi ja hindamise oskust;
- 3.1.1.3. välja arendada riskiteadliku käitumise ja objektiivse enesehinnangu võimet ning lugupidavat hoiakut teiste liiklejate ja looduskeskkonna suhtes.

3.1.2. Mõisted

Pärast koolitust peab õpilane oskama selgitada varem õpitud mõisteid ning mõisteid, mis on seotud autorongi, haagise, poolhaagise ja kerghaagisega.

3.1.3. Liikluskorraldus

Pärast koolitust peab õpilasel olema:

- 3.1.3.1. teadmised reguleerija ning kontrollija volitustest ja tegevusest;
- 3.1.3.2. oskus selgitada reguleerija märguandeid, nende tähendusi ja lubatud liikumissuundi nende korral;
- 3.1.3.3. oskus selgitada fooritulede tähendusi ja liiklejate lubatud liikumissuundi nende korral;
- 3.1.3.4. oskus selgitada liiklusmärkide ja lisateatetahvlite tähendusi ning teada nende mõjupiirkondi;
- 3.1.3.5. oskus selgitada piltidel teekattemärgiste ja püstmärgiste tähendust.

3.1.4. Juhi märguanded

Pärast koolitust peab õpilane teadma ja oskama selgitada juhi märguandeid.

3.1.5. Autorongi asukoht sõites

Pärast koolitust peab õpilane oskama kirjeldada ja selgitada:

- 3.1.5.1. autorongi asukohta asulas ja asulavälisel teel sõites;
- 3.1.5.2. sõitmist sõidukireas ja sõidurajal, arvestades autorongi pikkust ja laiust ning külgvahet;
- 3.1.5.3. tagurdamist pööretel ja tõusudel-langudel;

3.1.5.4. ohutu pikivahe vajadust eri liiklusoludes ja seda, millest sõltub ohutu pikivahe.

3.1.6. Teeandmiskohustus

Pärast koolitust peab õpilane oskama kirjeldada teeandmiskohustuse ja eesõiguse kasutamise omavahelist seost, arvestades autorongi liikumise eripära.

3.1.7. Möödaskõit ja vastu sõitvad sõidukid

Pärast koolitust peab õpilane oskama selgitada ohutuks möödaskõituks (möödumiseks) vajalikke tingimusi ja ohte möödaskõitu (möödumise) üksikutel etappidel ning vajalikke piki- ja külgevahesid.

3.1.8. Sõidukiirus

Pärast koolitust peab õpilane oskama selgitada lubatud suurima kiiruse ja oludele vastava kiiruse erinevust ja tuua näiteid ohuteguritest, mida juht peab arvestama ohutu sõidukiiruse valikul, sõites autorongiga tihedalt asustatud piirkonnas.

3.1.9. Peatumine ja parkimine

Pärast koolitust peab õpilane oskama seletada üldisi nõudeid peatumisel ja parkimisel ning sõiduki paigutamisel tehtavaid vigu.

3.1.10. Erilist tähelepanu nõudvad olukorrad

Pärast koolitust peab õpilane oskama selgitada:

3.1.10.1. silmsideme loomise vajadust teise liiklejaga oma kavatsuse selgitamiseks ja teise liikleja kavatsuse mõistmiseks;

3.1.10.2. võimalikke märguandeid, et teatada oma kavatsusest ja teise liikleja kavatsuse mõistmisest.

3.1.11. Vähekaitstud liiklejad

Pärast koolitust peab õpilane oskama selgitada, kes on vähekaitstud liiklejad ja miks peavad juhid olema nende suhtes eriti tähelepanelikud.

3.1.12. Liiklus ristumisel raudtee või trammiteega

Pärast koolitust peab õpilane oskama:

3.1.12.1. näidata ja kirjeldada neid ohutusseadmeid ja liikluskorraldusvahendeid, mis võivad olla tee ja rööbastee lõikumise kohal;

3.1.12.2. selgitada ohte, mis võivad tekkida, kui ohutusseadmed ei tööta või asjakohased liikluskorraldusvahendid puuduvad.

3.1.13. Valgustusseadmed

Pärast koolitust peab õpilane oskama:

3.1.13.1. selgitada tulede kasutamise nõudeid mitmesugustes tee- ja ilmaoludes, arvestades autorongi eripära;

3.1.13.2. selgitada tulede ebaõige kasutamise ohtlikke tagajärgi.

3.1.14. Mootorsõiduki pukseerimine

Pärast koolitust peab õpilane oskama selgitada:

3.1.14.1. pukseerimise mooduseid ja tingimusi;

3.1.14.2. pukseeritava sõiduki ja selle juhi nõudeid;

3.1.14.3. pukseeritava sõiduki juhi nõudeid;

3.1.14.4. ühenduslüli nõudeid;

3.1.14.5. pukseerimisel osalevate juhtide kohustusi ja omavahelisi kokkulepituid märguandeid;

3.1.14.6. millistel juhtudel pukseerimine on keelatud.

3.1.15. Autorongi tähistamine

Pärast koolitust peab õpilane tundma autorongi tähistamist mitmesuguste veoste veol.

3.1.16. Liiklus õuealal

Pärast koolitust peab õpilane oskama:

3.1.16.1. põhjendada õuealal kehtivaid juhi ja jalakäija kohustusi;

3.1.16.2. kehtestatud piiranguid ja nende vajadust.

3.1.17. Liiklus kiirteel

Pärast koolitust peab õpilane oskama selgitada:

3.1.17.1. kiirteele sõitmise erinevusi võrreldes muu maanteeliiklusega;

3.1.17.2. kiirteel liiklemise erinevusi võrreldes muu maanteeliiklusega.

3.1.18. Liiklus muutsuunaliiklusega teel

Pärast koolitust peab õpilane oskama selgitada muutsuunaliiklusega teel sõitmise iseärasusi.

3.1.19. Sõit tunnelis

Pärast koolitust peab õpilane oskama selgitada tunnelis sõitmise, peatumise ja parkimise ning valgustusseadmete kasutamise nõudeid.

3.1.20. Sõit jääteel

Pärast koolitust peab õpilane teadma:

3.1.20.1. kehtestatud sõidukorda;

3.1.20.2. ohutusnõudeid sõidul jääteel üle veekogu.

3.1.21. Sõit sadamates ja parvlaevadel

Pärast koolitust peab õpilane teadma sadamates sõitmise korda ning nõudeid parvlaevadel viibimise, neile peale- ja neilt mahaõidu korda.

3.1.22. Piiripunktide läbimine

Pärast koolitust peab õpilane tundma autoga piiripunktide läbimise korda.

3.2. Autorongi ehitus

3.2.1. Autorongi seadmete ja süsteemide otstarve, kontrollimine, hooldus ja tehno seisund

Pärast koolitust peab õpilane:

3.2.1.1. tundma mitmesuguste autorongide ja nende osade tüüpe ja otstarvet ning loetletud osadest koostatud autorongide nimetusi:

3.2.1.1.1. haagiseveduk;

3.2.1.1.2. sadulveduk;

3.2.1.1.3. täishaagis;

3.2.1.1.4. poolhaagis;

3.2.1.1.5. kesktelghaagis;

3.2.1.1.6. sihtotstarbeline haagis;

3.2.1.2. oskama joonisel näidata sõiduki põhiosi ja oskama selgitada haagise (poolhaagise) ühendamist autoga, st autorongi koostamist;

3.2.1.3. oskama käsiraamatu abil selgitada tehnilisi andmeid, mis on vajalikud sõiduki kasutamisel;

3.2.1.4. oskama leida registreerimistunnistusest põhiandmeid;

3.2.1.5. oskama selgitada, kuidas sõiduki regulaarne kontroll ja hooldus võivad vähendada

kütusekulu ja keskkonnakahjulikke mõjusid;

3.2.1.6. oskama selgitada kütuse, õlide ja sõidukite puhastus- ja hooldusvahendite mõju keskkonnale.

3.2.2. Elektriseadmed

Pärast koolitust peab õpilane oskama joonisel näidata:

3.2.2.1. valgustus- ja signalisatsiooniseadmete asukohti, otstarvet, kasutamist ja hooldust;

3.2.2.2. auto ja haagise vahelisi elektriühendusi.

3.2.2. Pidurid

Pärast koolitust peab õpilane oskama joonise või näitvahendite abil selgitada:

3.2.2.3. piduriajamite ja -mehhanismide ehitust ning võimalikke rikkeid;

3.2.2.4. õhkpiduri tööpõhimõtet;

3.2.2.5. kuidas leida pidurite rikkeid;

3.2.2.6. mitmesuguste külmumistõrjude otstarvet;

3.2.2.7. eri liiki abipidurite (näiteks mootorpiduri) tööpõhimõtet;

3.2.2.8. mitteblokeeruva pidurisüsteemi (ABS) iseärasusi;

3.2.2.9. ohte, mis võivad tekkida õhkpiduriga sõiduki pukseerimisel;

3.2.2.10. mitmesuguste haagise pidurisüsteemide tööpõhimõtet ning näitama tegelikkuses auto ja haagise pidurisüsteemide ühendamist.

3.2.3. Rattad

Pärast koolitust peab õpilane oskama joonise või näitvahendite abil selgitada:

3.2.3.1. eri rehvitüüpide omadusi ja tähistust;

3.2.3.2. rehvi ebaõiget kulumist ja selle põhjusi;

3.2.3.3. naastrehvi kasutamise nõudeid;

3.2.3.4. vale rehvi õhurõhu tagajärgi rehvidele;

3.2.3.5. tagajärgi, mis võivad tekkida, kui rattad on tasakaalustamata;

3.2.3.6. ohte, mis tekivad nõrgalt kinnitatud rattapoltide-mutrite puhul ning siis, kui paarisrataste vahele on kinni kiildunud võõrkeha;

3.2.3.7. sõiduviisi mõju rehvide kulumisele;

3.2.3.8. eri rehvitüüpide valiku aluseid;

3.2.3.9. tunnuseid, mis viitavad nõrgalt kinnitatud ratastele.

3.2.4. Autorongi sõidutehnilised omadused

Pärast koolitust peab õpilane oskama kirjeldada, kuidas järgmised tegurid mõjutavad autorongi sõiduomadusi:

3.2.4.1. eri veorattakombinatsioonid;

3.2.4.2. massi jaotus;

3.2.4.3. teljekoormus;

3.2.4.4. rehvid ja õhurõhk nendes;

3.2.4.5. veos (ka vedelik paakautos, -haagises);

3.2.4.6. üle- ja alajuhitavus;

3.2.4.7. tuul.

3.2.5. Autorongi erivarustus

Pärast koolitust peab õpilane oskama selgitada sõidumeeriku, mitmesuguste haakeseadmete, kabiini ja veokasti, furgooni, kastikalluti, vahetuskere, luuktõstuki, varuratta kinnituse jms otstarvet ja kasutamist.

3.2.6. Autorongi koormamine

3.2.6.1. Pärast koolitust peab õpilane teadma, kuidas nõuetekohaselt koostada koormat ja kinnitada ning katta seda nii, et see:

3.2.6.1.1. ei oleks ohtlik kaasliiklejatele;

3.2.6.1.2. ei ületaks lubatud mõõtmeid, teljekoormust ja massi;

3.2.6.1.3. ei piiraks juhi vaatevälja;

3.2.6.1.4. ei varjaks sõiduki tulesid;

3.2.6.1.5. ei varjaks numbri- ega tunnusmärke;

3.2.6.1.6. ei suurendaks oluliselt kütusekulu;

3.2.6.1.7. ei saastaks keskkonda.

3.2.6.2. Pärast koolitust peab juht teadma eri liiki (tükk-, puiste-, suur- ja/või raskeveoste jt) ning ohtlike veoste veo põhinõudeid.

3.2.7. Sõiduki registreerimine

Pärast koolitust peab õpilane oskama tuua näiteid auto ja haagise registreerimisest ja ehituslike muudatuste vormistamisest Maanteeametis.

3.2.8. Säätlik sõit

Pärast koolitust peab õpilane oskama selgitada:

3.2.8.1. kuidas autorongi väliskuju ja juhi sõidustiil mõjutavad kütusekulu;

3.2.8.2. välistegureid, mis võivad mõjutada kütusekulu;

3.2.8.3. seost kütusekulu ning tee- ja ilmaolude vahel;

3.2.8.4. kuidas tehnohooldus ja kontroll mõjutavad säästlikku sõitu.

3.2.9. Sõiduki mõju keskkonnale

Pärast koolitust peab õpilane oskama selgitada:

3.2.9.1. kuidas eri kütuste heitgaasid ja koostis mõjuvad keskkonnale;

3.2.9.2. võimalusi vähendada heitgaaside kahjulikku mõju keskkonnale;

3.2.9.3. müra ja heitgaaside mürgisuse vähendamise võimalusi;

3.2.9.4. kuidas eri ained heitgaasides inimesele mõjuvad.

3.3. Liiklusohutus

3.3.1. Koolitus peab andma õpilasele:

3.3.1.1. ohutunnetuse riski vältimiseks;

3.3.1.2. oskuse hoiduda ohuolukordade tekitamisest ja nendesse sattumist;

3.3.1.3. oskuse ohuolukorrast võimalikult ohutult väljuda.

3.3.2. Ohuolukorra ettenägemine

Pärast koolitust peab õpilane oskama ette näha ohuolukordi ja tundma nende tekke põhjusi ning põhjustajaid, sealhulgas:

3.3.2.1. juhte, kellel puudub tähelepanelik hoiak teiste liiklejate suhtes;

3.3.2.2. väheste kogemustega juhte;

3.3.2.3. vähekaitsitud liiklejaid (lapsed, vanurid, jalakäijad, jalgratturid, mopeedijuhid jt);

3.3.2.4. piiratud liikumisvõimega liiklejad;

3.3.2.5. mõnede sõidukite juhtimise ja liikumise eripära;

3.3.2.6. sõitu eri viisil koormatud sõidukitega;

3.3.2.7. sõitu vahelduvates tee- ja ilmaoludes ning sõitu vahelduvalt valge ja pimedas ajal;

3.3.2.8. metsloomade teele ilmumist.

3.3.3. Olukorra hindamine

Pärast koolitust peab õpilane oskama joonise abil:

3.3.3.1. hinnata ohu võimalikku iseloomu;

3.3.3.2. kirjeldada ohutuid juhtimisvõtteid ohuolukordades;

3.3.3.3. kirjeldada liiklejate võimalikke liiklusreeglite sätete tõlgendusi skeemil kujutatud olukorras.

3.3.4. Liiklusõnnetused ja kahjustused

Pärast koolitust peab õpilane oskama kirjeldada mitmesugustel põhjustel tekkida võivaid liiklusõnnetusi. Õpilane peab oskama tekkivat ohuolukorda ette näha ja olema võimeline selgitama juhi psüühikaga seotud tegureid, mis võivad muuta liiklusolukorra keerukust.

3.3.5. Liiklusreeglid ja eetika nõuded

Pärast koolitust peab õpilane oskama selgitada:

3.3.5.1. miks liiklus peab olema reeglistatud;

3.3.5.2. miks inimesed ei järgi alati liiklusreegleid;

3.3.5.3. miks inimesed ei arvesta alati keskkonnakaitse nõudeid;

3.3.5.4. liikluskultuuri alust ja vastutustunnet.

3.3.6. Ohud pukseerimisel ja autorongiga sõitmisel

3.3.6.1. Ohud pukseerimisel

Pärast koolitust peab õpilane teadma pukseerimisega kaasnevaid ohtusid ja nende vältimise võimalusi.

3.3.6.2. Ohud autorongiga sõitmisel

Pärast koolitust peab õpilane oskama hinnata:

3.3.6.2.1. veduki, haagise ja poolhaagise masside erinevusi;

3.3.6.2.2. autorongi pidurdusvõimet;

3.3.6.2.3. autorongi pidurdamisel tekkivaid ohte;

3.3.6.2.4. poolhaagise vibamist;

3.3.6.2.5. trajektoore ning jõude pööretel ja kurvis sõidul;

3.3.6.2.6. haagise mõju autorongi juhitavusele;

3.3.6.2.7. nõudeid ja ohte autorongiga manööverdumisel;

3.3.6.2.8. ohte autorongi tagurdumisel tõusul-langul.

3.3.7. Autojuhi töö- ja puhkeaeg

Pärast koolitust peab õpilane tundma töö- ja puhkeaja kohta kehtivate õigusaktide põhilisi sätteid.

3.4. Liikluspsühholoogia

3.4.1. Koolitus peab andma õpilasele:

3.4.1.1. lugupidava hoiaku teiste liiklejate ja looduskeskkonna suhtes ning oskuse hinnata ja endas arendada liikluskultuuri (olukorra ettenägemise võimet, arukust, otsustus- ja vastutusvõimet);

3.4.1.2. teadmised juhile vajalike võimete kohta;

3.4.1.3. oskuse täielikult rakendada oma võimeid ohuolukorra tekkimisel.

3.4.2. Üldmõisted ja juhi tegutsemise skeem

Pärast koolitust peab õpilane oskama selgitada:

3.4.2.1. vajadust ette näha olukorda, kuhu ta võib sattuda, ja teada, kuidas selles tegutseda;

3.4.2.2. eksliku käitumise tulemusel tekkida võivaid liiklusõnnetusi;

3.4.2.3. inimese psühhofüsioloogilisi omadusi, mis mõjutavad juhi tööd;

3.4.2.4. juhi tegutsemise skeemi (ärrituse mõju meeleorganile, juhi reageerimisaeg ja reaktsioon);

